

1FU392

Bakalářský seminář

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

Toto dílo podléhá licenci Creative Commons
Uvedte původ - Zachovejte licenci 4.0 Mezinárodní.

Obsah semináře č. 5

Používání zdrojů a jejich citace.

- Etické východisko.
- Co jsou všeobecně známá fakta?
- Co je citace?
- Poznámkový aparát.
- Způsob umístění bibliografických záznamů.
- Bibliografické citace a ČSN ISO 690 (010197)

Používání zdrojů a jejich citace

Etické východisko je nutné pro serióznost odborné práce.

- Úplné informace o všech využitých zdrojích.
- Odlišení vlastní myšlenky a textu převzatého.
- Převzaté texty co nejpřesněji reprodukovat.

Povinnost odkazů se vztahuje ke všem faktickým informacím, pokud se nejedná o všeobecně známá fakta.

Používání zdrojů a jejich citace

Co jsou všeobecně známá fakta?

- neoddiskutovatelné události,
- vše, co se považuje za součást všeobecného vzdělání,
- základní poznatky daného oboru (fakta, která se uvádějí v základních dílech, učebnicích či uznávaných odborných monografiích).

Používání zdrojů a jejich citace

Jaká myšlenka je původní?

Některé nápady a myšlenky autor převzal, aniž si to uvědomil – mohl to kdysi někde číst či slyšet. Takový nápad může být impulsem pro další výzkum.

Používání zdrojů a jejich citace

Co je citace?

Myšlenky, které jsme převzali, lze v práci uvést dvojím způsobem:

1. opíše se v originální verzi, popř. se některá slova vypustí a označí v textu tečkami,
2. přeformulují se – vzniká parafráze.

V obou případech nelze změnit původní smysl!

Bibliografická citace – souhrn údajů o citované publikaci nebo její části, který umožňuje její identifikaci.

Používání zdrojů a jejich citace

Poznámkový aparát

- poznámky, které jsou umístěny pod čarou na příslušné stránce nebo vzadu za textem.

Uvádějí:

1. bibliografický záznam, odkud citát pochází – zdroj informace,
2. vysvětlení, komentování nebo podrobnější vysvětlení a rozvedení určité myšlenky z textu (které by v textu působilo nesourodě), je možné uvést další díla, která se příslušným problémem blíže zabývají,
3. odkázání na související pasáže v textu, které s myšlenkou souvisejí.

Používání zdrojů a jejich citace

Způsob umístění bibliografických záznamů (citací)

- v poznámce pod čarou – lze zjednodušit a úplnou bibliografickou citaci uvést v seznamu literatury,
- přímo v textu – příjmení autora, rok vydání, v případě citace i stránka, odkud je úryvek textu převzat,
Př.: „....“ (Kovanicová, 2005, s. 11-12)
- na konci textu.

Používání zdrojů a jejich citace

Opakovaná citace

- lze citovat v různých variantách tří základních proměnných: autor, dílo, stránka.
- stejný autor, stejné dílo, stejná stránka, ihned po sobě

Příklad:

¹ KOVANICOVÁ, D. *Finanční účetnictví: Světový koncept*. s. 10.

² Tamtéž.

Používání zdrojů a jejich citace

- stejný autor, stejné dílo, jiná stránka, ihned po sobě

Příklad:

¹ KOVANICOVÁ, D. *Finanční účetnictví: Světový koncept*. s. 10.

² Tamtéž. s. 22.

Používání zdrojů a jejich citace

- stejný autor, stejné dílo, jiná stránka, mezi nimi je odkaz na jiný zdroj

Příklad:

¹ KOVANICOVÁ, D. *Finanční účetnictví: Světový koncept*. s. 10.

² DVOŘÁKOVÁ, D. *Finanční účetnictví a výkaznictví podle mezinárodních standardů IAS/IFRS*. s. 120.

³ KOVANICOVÁ, D. tamtéž. s. 15.

nebo

³ KOVANICOVÁ, D. op. cit. s. 15.

Používání zdrojů a jejich citace

Jeden autor či skupina autorů vydali v témže roce více než jednu práci.

Příklad:

Odkaz v textu

...odvážné teorie, které byly uvedeny v této publikaci (Vrabec, 1996a), byly dále rozpracovány a vedly k návrhům nového směru zahraniční politiky (Vrabec, 1996b).

Odkaz v poznámce pod čarou

...odvážné teorie, které byly uvedeny v této publikaci¹, byly dále rozpracovány a vedly k návrhům nového směru zahraniční politiky².

¹VRABEC, 1996a

²VRABEC, 1996b

Používání zdrojů a jejich citace

Dosud nepublikované zdroje nebo zdroje, se kterými se autor setkal v nepublikované podobě (ústní sdělení).

- Autor, název, druh zdroje, tedy:
- Osobní vyjádření pana XY,
- Dopis pana XY panu MN ze dne 1. 1. 2013,
- NOVÁK, J. *Účetnictví*. (rukopis)

Používání zdrojů a jejich citace

Jakákoliv manipulace s textem přímé citace musí být čtenáři dána na vědomí.

Poznámky či vysvětlivky v závorkách.

- Doplnění části textu „ ... (Rusko) ...“
- Vypuštění části textu „ ... (...) ...“.

(rozsáhlejší vysvětlivky ev. v poznámce pod čarou)

Používání zdrojů a jejich citace

Bibliografické citace se řídí normou:

ČSN ISO 690 (010197) Informace a dokumentace - Pravidla pro bibliografické odkazy a citace informačních zdrojů (2011).

Povinné prvky bibliografické citace:

- Autor, název díla, pořadí vydání, rok vydání a ISBN (není povinné u částí, příspěvků v monografických publikacích, článků v novinách, časopisech, pravidelně vycházejících odborných a vědeckých řadách).

Používání zdrojů a jejich citace

Nepovinné prvky bibliografické citace:

- jména redaktorů, editorů (vydavatel, nakladatel, případně sestavovatel), překladatelů;
- údaje o místě vydání a nakladateli (v praxi spíše považován za povinný);
- údaje o rozsahu díla, počet svazků či stran (v praxi spíše považován za povinný),
- název edice, a další.

„ ...tyto volitelné prvky mohou být zařazeny nebo vynechány v souladu s obecnou úrovní podrobnosti, zavedenou pro daný soupis citací“.

Používání zdrojů a jejich citace

Bibliografické citace

- **správné, přesné, úplné a jednotně upravené** (není možné kombinovat několik možných způsobů).

Citace bude obsahovat:

- KDO – autor díla,
- CO – název díla; je možné uvádět i podtitul,
- KDE – místo vydání, vydavatel
- KDY – datum (letopočet vydání, u časopisů i ročník, číslo)
- STANDARDNÍ ČÍSLO – ISBN i u periodik ISSN.

Používání zdrojů a jejich citace

Citace knihy, monografie:

PŘÍJMENÍ, Jméno. (nebo J.) nebo

PŘÍJMENÍ, Jméno K. (iniciála druhého jména) *Název díla.*

2. vyd. Místo vydání: Nakladatelství, rok vydání. Počet stran. ISBN xx-xxx-xxxx-x.

Autor

- více autorů odděleno „-“ nebo „a“,
- „a kol.“, „et al.“, „aj.“,
- transliterace – přepis jedné abecedy písmeny druhé,
- neuvádí se tituly autorů ani jejich hodnosti,
- není-li autor znám – název díla.

Používání zdrojů a jejich citace

Vydání:

- 2. vyd.
- 3. rozšířené a doplněné vyd.
- 3rd edition

Místo vydání a nakladatel:

- nepovinné, ale uvádí se,
- název místa se píše v jazyce originálu,
- „b.m.“ (bez místa),
- „b.n.“ (bez nakladatele).

Rok vydání:

- povinný údaj, arabskými číslicemi,
- (cca 2000), „bez roku“ či „b.r.“

Používání zdrojů a jejich citace

Citace části monografických publikací

PŘÍJMENÍ, Jméno. *Název díla*. Pořadí vydání. Číslo části.

Místo vydání: Nakladatel, rok vydání. ISBN xx-xxx-xxxx-x.

Citace článku v seriálových publikacích

PŘÍJMENÍ, Jméno. Název příspěvku. In PŘÍJMENÍ, Jméno.

Název časopisu, rok, roč., č., s. od-do. ISSN xxx-xxxx-xxx.

Používání zdrojů a jejich citace

Citace elektronických zdrojů

- Primární odpovědnost,
- Název,
- Druh nosiče ([online], [disk], [online databáze]),
- Vydání,
- Místo vydání,
- Vydavatel,
- Datum vydání,
- Datum aktualizace, revize,

sites.google.com/site/novaiso690/home

Používání zdrojů a jejich citace

Citace elektronických zdrojů

- Datum citování (pro online dokumenty), kdy byl dokument viděn, kdy s ním bylo skutečně pracováno,
- Dostupnost a přístup (pro online dokumenty),
- Standardní číslo.

PŘÍJMENÍ, Jméno. Název. Dostupné z: <http://www.xxx.cz>. Poslední úprava datum.

Definice druhů výsledků výzkumu, vývoje a inovací. *Výzkum a vývoj České republiky* [online]. Rada pro výzkum, vývoj a inovace, ©2011. Poslední změna 19.01.2011 09:54 [cit. 27.7.2011]. Dostupné z: <http://www.vyzkum.cz/FrontClanek.aspx?idsekce=29415>

Děkuji za pozornost.